

PATIENTSÄKERHET

445 Öppenhet ett ledord efter ett allvarligt tillbud i vården *Peter Örn*

DEBATT OCH BREV

446 »Sluttande planet« och starka känslor – svår kombination? *Niels Lynöe, Niklas Juth*

447 Om sakernas tillstånd i konungariket Sverige, närmare bestämt inom sjukvården *Kjell Lundberg*

448 Sjukvården, integriteten och reformering av grundlagen. »Stärkt skydd för personliga integriteten bör få återverkningar inom sjukvården« *Christer Sjödin*

449 Handläggning av urinvägsinfektioner hos äldre kvinnor – ett förslag *Nils Rodhe*

Replik: Svårt ange specifik åldersgräns. Inte okomplicerat med checklista *Malin André, Sigvard Mölstedt*

450 Varför skenar kostnaden för pregabalin (Lyrica)? *Kerstin Hulter Åsberg*

451 Livsviktig varningsbricka *Johan Lagerfelt*

KULTUR Äventyraren Sven Hedin gav bort sitt reseapotek till en lama i Tibet som hade visat intresse för den västerländska moderniteterna. Sidan 453

452 Streptomycin från Sverige till Hamburg 1948 *Gunvor Svartz-Malmberg*

Äras den som äras bör *Bertil Nyström*

Mer debatt på webben: Livräddande operationer på Hôpital de la Communauté Haitienne i Port-au-Prince *Stefan Redéen*

KULTUR

453 Sven Hedins reseapotek väckte lamans nyfikenhet *Axel Odelberg*

456 Recensioner

458 LEDIGA TJÄNSTER

460 PLATSANNONSER

476 MEDDELANDEN

478 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

Förra veckans webbfråga

ÄR MEDICINERING AV RIKTIGT GAMLA »RENA RAMA EXPERIMENTVERKSAMHETEN« SOM GERIATRIKPROFESSOR GUSTAFSON ANSER?

Ja		67 %
Nej		23 %
Kanske		10 %
247 hade svarat den 15 februari kl 9.00		

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på lakartidningen.se

R Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Lakartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

REFLEXION

Dörrar som öppnas i forskningens värld

Vetenskapens värld finns på nätet men den är till stor del ett inhägnat territorium. Surfa på Lancet.com på hemmatorn så förstår du vad jag menar. Abstract men inte längre. Sanningen är att publicering av forskningsresultat inte bara görs för en bättre värld, det handlar också om affärsmodeller i kommersiella förlag.

Vetenskapsrådet kräver från och med i år att forskning finansierad av deras anslag ska publiceras fritt tillgängligt genom så kallad »Open access«. Meningen är att skattefinansierade forskningsresultat ska vara fritt tillgängliga för allmänheten. Vetenskapsrådet slår därmed in på samma väg där viktiga forskningsfinansiärer som MRC och NIH redan vandrat sedan flera år tillbaka. Få forskare kommer att opponera sig.

Jag träffade nyligen Domhnall MacAuley, redaktör på BMJ, som anser att utvecklingen mot en mer öppen och transparent forskningskultur inte kommer att stanna här. Fler och

mer kontroversiella förändringar är på gång som kommer att påverka det vetenskapliga hantverket på sätt som kommer att debatteras internt, forskare emellan.

För det första är det troligt att referentgranskningen kommer att reformeras. En vägsspegeln, genom vilken referenter nagelfar manus, kommer att bli omodern. I framtiden förutspås att referenterna arbetar för öppen ridå gentemot författarna.

För det andra pågår en diskussion kring publicering av rådata, inte bara för att minska risken för skruvade slutsatser. Många i den kommande generationen forskare tror på delning som en god princip. Kanske någon annan än man själv kan skärskåda materialet på ett nytt sätt och ta analyserna ett steg längre.

Mindre protektionism och mer öppenhet, det är framtidens melodi för medicinsk forskning. ■

»Meningen är att skattefinansierade forskningsresultat ska vara fritt tillgängliga för allmänheten.«

Stefan Johansson
medicinsk redaktionschef
stefan.johansson@lakartidningen.se